

НАУКОВІ ОБРІЇ ГРОМАДСЬКОГО МУЗЕЮ ІСТОРІЇ СВЯТОШИНСЬКОГО РАЙОНУ КИЄВА

Якось, звертаючись до активу міської організації Товариства "Меморіал", **Василь Шендеровський** закликав всіляко підтримати надзвичайно цікавий проект — Музей історії Святошинського району. Щоправда, сам вчений, через свою зайнятість, жодного разу не відвідав його. Проте знає, що цей осередок активно долучається до розвитку музейної справи та виховання національної свідомості підростаючого покоління.

Додам від себе: Музей історії Святошинського району — складова Центру позашкільної роботи — суттєво сприяє формуванню освіченої творчої особистості, компетентної в урбаністично-цивілізаційному аспекті; проводить активну розробку науково-практичних засад музейної педагогіки.

Лише два приклади з років становлення музею. Активний пошуковець, учень 6-го класу **Олексій Балан** мав першу доповідь на наукових читаннях "Творці легендарної тридцятьчетвірки" в Державному політехнічному музеї (2002). Член ради музею, учень 8-го класу **Олексій Доричевський** успішно виступив на Всеукраїнській науково-практичній конференції "Український технічний музей" (2005).

Вже наступного року до фондів Музею надійшов авторський планшет архітектора **Всеволода Суворова** з генеральним планом Микільської Борщагівки — першого українського сотисятника, а ще за рік — колекція виробів "Сатурна", лідера в галузі кріогенної мікроелектроніки.

У 2009 році зразковий Музей історії Святошинського району представив 10-ту традиційну виставку "Ювілейні дати місцевої історії".

Вагоме місце в експозиції було присвячено пам'яті **Олега Антонова** — до 25-річчя від дня смерті славетного корифея світового авіаційного конструювання. Відвідувачі мали можливість побачити особисті речі, документи О.К. Антонова, зокрема — авторську фотокопію плану Києва, наданого в середині 50-х рр. XX ст. архітектором **Анатолієм Добровольським**, "ліричне" фото святошинського кварталу, зроблене самим **Антоновим** наприкінці 1950-х рр., чернеткові нотатки середини 1960-х рр. з блокнота академіка.

Справжнім історичним відкриттям для відвідувачів стала експозиція, присвячена 90-річчю від часу заснування Військового санаторію в Святошині. Тут було виставлено, зокрема, архівний план приміщень цього закладу 1919 року, фото славетного хірурга **Миколи Амосова**, зроблені під час консультування святошинських лікарів. Того ж року Музей став переможцем Першого Всеукраїнського конкурсу на кращий громадський музей (у номінації: Історія рідного краю).

2010 року в книзі обліку основного фонду Музею було зареєстровано тисячний предмет.

Наступного року Музей історії Святошинського району представив 12-ту традиційну виставку "Круглі дати місцевої історії". У вітрині, присвяченій 25-річчю Чорнобильської трагедії (коли в новозбудованому кварталі Микільської Борщагівки розселили евакуйованих з Прип'яті), було виставлено, зокрема, — зошит 10-річного жителя Прип'яті 1986 р., схему змагань київських школярів у Святошинському лісі 27 квітня 1986 р., художню афішу мітингу-реквієму на відзначення 10-ї річниці "мирного атома".

Цегла поч. XX ст. з фундаменту колишньої киево-святошинської дачі

У 2012 році Музей вперше представив тематичну виставку "Фрагменти освітньо-виховного простору Ленінградського району", присвячену 100-річчю від часу створення двокласного земського училища в селі Братській Борщагівці. Експозицію складали п'ять модулів: соціум, середня школа, виховна робота, позашкілля, "зірки". Найцікавіші експонати — це фото святошинського двору 1950 року та дітей Радгоспної вулиці (нині **В. Стуса**) кінця 1950-х років; книжечка для дітей, видана в Китаї 1956 року; комп'ютерна клавіатура з літерою Г, виготовлена 1994 року патріотичними працівниками з "Електронмашу"; автограф **Петра Таланчука** тощо. Відвідувачів не залишали байдужими малюнки дітей 70-х рр. XX ст., перші поетичні збірки директора школи **Миколи Скрипця**, старшокласника **Юрка Задой**, учня 2-го класу **Світозара Бігдая**.

Титул виставки 2012 року, в якому використано перекидний календар з портретом видавця Івана Малковича

Восени 2004 року в книзі відгуків Музею історії Святошинського району з'явився такий запис: "Без минулого немає майбутнього. Так три-мати! Успіху вам у цій справі, важливій для виховання наступних поколінь українців. З повагою, історик авіації **В. Заярін**". Символічним є те, що цьому запису передують відгук **А. Зборовського**, директора Ірпінського краєзнавчого музею, а одразу за ним розміщено запис трьох співробітників Політехнічного музею — **В. Константинова**, **Г. Лупаренка**, **В. Татарчука**.

Гортаючи далі книгу відгуків, відчуваєш себе ніби присутнім у студії з вільним мікрофоном. Ось до нього підійшов керівник делегації освітян Стамбула:

— "Висловлюю задоволення цим маленьким, але наділеним глибоким змістом музеєм, зробленим у найліпшій формі. Це йде із самих глибин історії..."

Український письменник **В. Грузин** зізнався:

— "Я в страшенному захваті від тих вітрів історії, що залетіли в душу, вирують там і підносять усе гарне, чисте, вікопомне..."

Т. Здоровецька, дочка козака Армії УНР, ветеран Інституту проблем лиття:

— "Музей дуже потрібний. Він дає уявлення про життя і розвиток району та про людей, які розбудовували не лише [Київ та] Україну".

А. Горючий, старший науковець Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника:

— "Цей музей не лише цікавий, але й унікальний. Інформація, стиснута згідно невеликого простору, надзвичайно дієва."

Колегу доповнила **Л. Онишко**, кандидат історичних наук, заступник генерального директора Національного музею "Меморіал пам'яті жертв голодоморів":

— "Щиро вдячна за цікаві пасажі, несподівані сторінки з життя Києва та Святошинського району."

Е. Бабчук, корифей Українського радіо, висловився в емоційному, піднесеному дусі:

— "Скільки любові, таланту вкладено у те, щоб музейна збірка відповідала своїй назві і своїй просвітницькій місії! Ось що може людина, коли в неї гаряче серце... Гарно продумане розташування стендів, художнє оформлення — в усьому правда про наше минуле. Дякую за несподівану екскурсію-відкриття."

Аж ось уявний мікрофон обступила зграйка підлітків.

К. Рибалко, п'ятикласниця 50-ї школи:

— "Дуже сподобалися археологічні розкопки, розповіді про старий Київ та наш район. Здалося, що я у старому нашому районі, де жив сам Антонов. ...Ви допомогли мені зрозуміти красу нашого району!"

Шестикласники 140-ї школи:

— "Нам сподобалося, що тут є багато цікавих завдань, які розвивають мислення, а не сподобалося те, що дають мало часу на обдумування цих завдань."

А. Ярмчук, п'ятикласниця 254-ї школи:

— "Хоч музей і маленький, але все чудово, і з однієї речі можна дізнатися дуже багато. Бажаю, щоб ваш музей розвивався, і всім дітям і дорослим теж подобалося так, як мені!"

2013 року Музей історії Святошинського району прийняв свого 6000-го відвідувача — ученицю 8-го класу столичного ліцею "Престиж" **Марію Халену**. Раніше 3 000-м відвідувачем Музею стала закарпатська старшокласниця **Вікторія Зан**, а 4 000-м — донецький ліцеїст **Ілля Бутук**.

Музейний простір цього своєрідного музею було представлено в трьох документальних фільмах: Київського ДТК (прем'єра в жовтні 2008 року), ТК "Культура" (прем'єра в жовтні 2012 року) й телевізійного каналу "Київ" (січень 2014 року).

Цьогоріч музей розпочав підготовку до створення виставки, присвяченої 50-річчю "реального" Академістечка: саме 1965 року, як відомо, до Святошина, до своїх нових осель, переїхала перша п'ятірка академічних інститутів. Чекаємо на співпрацю з інститутами НАН України у підготовці виставки та на поповненні експонатів! ■

Сергій Вакулишин
позашкільний педагог, м. Київ